

Rapportage van bevindingen

coalitievorming gemeente Doetinchem

Jaco Geurts

Informateur

6 april 2022

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Aanpak	4
Verkiezingsuitslag Doetinchem 2022.....	5
Bevindingen informatieronde	5
Lage opkomst.....	5
Doetinchem 2036.....	5
Heldere afspraken coalitieakkoord.....	6
Aanbeveling te vormen coalitie	7
Slotwoord.....	9
Bijlage 1: uitnodigingsbrief.....	10
Bijlage 2: door fracties geaccordeerde gespreksverslagen	11
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van het CDA.....	11
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de PvdA.....	13
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de VVD.....	15
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van PvLM.....	17
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van GemeenteBelangen.....	19
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van D66.....	21
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de SP.....	23
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van GroenLinks.....	24
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van Lokaal Belang.....	26
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van CU-SGP.....	28
Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van Forum voor Democratie.....	30

Inleiding

Op 8 maart jl. heeft de lijsttrekker van het CDA, Jeroen Berends, mij benaderd met de vraag of ik beschikbaar zou zijn als informateur als CDA daar, afhankelijk van de verkiezingsuitslag, weer het voortouw in zou mogen nemen.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn op 14, 15 en 16 maart 2022 gehouden in Doetinchem. Op 18 maart jl. hebben we weer samen contact gehad en heb ik aangegeven het een eer te vinden om het informateur schap op mij te nemen. In dit gesprek heb ik ook aangegeven geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid om daar een vergoeding voor te krijgen.

Dinsdag 22 maart jl. heb ik het informatiedocument ten behoeve van coalitievorming 2022-2026 en overzicht verkiezingsprogramma's mogen ontvangen en heb deze samen met de definitieve resultaten van de verkiezingsuitslag kunnen bestuderen en mede op basis daarvan mij kunnen voorbereiden op de gesprekken.

De uitslag van deze verkiezing is door alle partijen geduid tijdens een informele raadsbijeenkomst¹ op donderdag 24 maart. Bij de duiding van de uitslag heeft de lijsttrekker van het CDA, Jeroen Berends, aangegeven mij verzocht te hebben te verkennen hoe de collegeonderhandelingen kunnen beginnen. De andere partijen hebben bevestigd dat het aan de CDA fractie is om het initiatief te nemen in de informatiefase.

---

¹ <https://besluitvorming.doetinchem.nl/Vergaderingen/informatieve-raadsbijeenkomst/2022/24-maart/19:30>

Aanpak

Op vrijdag 25 maart jl. heeft er een vooroverleg plaatsgevonden in stadhuis Doetinchem met de lijsttrekker van het CDA, Jeroen Berends, Niels Springeling, Tessa Baars (beiden als ambtelijke ondersteuners vanuit de gemeente Doetinchem) en ondergetekende waar we gesproken hebben over de opdracht, mijn voorstellen voor uitnodigingsbrief, gespreksthemata's en leidraad voor de gesprekken. Verder zijn het proces, zoals planning van de gesprekken, goedkeuring verslagen met de individuele fracties, planning oplevering rapportage van bevindingen en presentatie in dit gesprek besproken.

De opdracht die ik als informateur heb gekregen is:

- gesprekken te voeren met alle gekozen partijen;
- een advies te geven over welke combinatie van partijen zou kunnen zorgen voor een stabiele en toekomstgerichte coalitie.

Vrijdag 25 maart jl. zijn direct de gesprekken met elke fractie gepland om een beeld te vormen van de mogelijkheden, wensen en verwachtingen.

Als leidraad voor de gesprekken en afgestemd met de lijsttrekker van het CDA, Jeroen Berends, zijn de volgende vragen (zodat de fracties hierover van tevoren kunnen nadenken) voorgelegd aan de fracties:

- Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?
- Wat is uw zienswijze op de visie "Doetinchem 2036"?
- Over welke ambities / uitgangspunten / speerpunten / doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?
- Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een college te vormen?
- Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Deze gesprekken hebben op maandag 28 maart en woensdag 30 maart plaatsgevonden met de fractievoorzitters en hun secondanten en deze heb ik als prettig, open en informatief ervaren. De gespreksverslagen zijn na de gesprekken in concept aan de fracties gemaïld om te kijken of één en ander goed is verwoord. De door de fracties geaccordeerde gespreksverslagen zijn in de bijlage van mijn rapport opgenomen. De gesprekken en de verslagen daarvan zijn de basis voor dit rapport en mijn bevindingen.

Maandag 28 maart heb ik, op mijn verzoek, korte (kennismaking)gesprekken gevoerd met raadsgriffier Rob Janssens, woensdag 30 maart met gemeentesecretaris Gerben Karssenbergh, en 's avonds heb ik telefonisch contact gehad met burgemeester Mark Boumans.

De noodzaak om een tweede ronde van gesprekken te voeren op de reserve dag vrijdag 1 april heb ik niet gezien. Mijn concept rapportage van bevindingen heb ik gestuurd naar Jeroen Berends en Tessa Baars met het verzoek om het rapport te beschouwen op feitelijke onjuistheden.

Verkiezingsuitslag Doetinchem 2022

In Doetinchem heeft 48,7% (landelijk gemiddelde is 50,9%) van de stemgerechtigden gestemd. In 2018 was dit 50,9% in Doetinchem. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in zetels en aantal stemmen in Doetinchem is hieronder met een vergelijking van de uitslag in 2018, weergegeven.

	2022	2018	verschil	zetelverdeling
CDA	3390	4722	-1332	5
PvdA	2820	2802	18	4
VVD	2807	2765	42	4
Partij voor Lokaal Maatwerk	2440	1041	1399	3
Gemeentebelangen Doetinchem	2278	1809	469	3
D66	1942	2497	-555	3
SP	1901	2660	-759	3
GroenLinks	1886	2000	-114	2
Lokaal Belang Doetinchem	1487	1092	395	2
ChristenUnie-SGP	1037	1127	-90	1
Forum voor Democratie	989	0	989	1

Bevindingen informatieronde

Lage opkomst

Zo'n beetje alle partijen spraken uit dat ze de opkomst een zorgpunt vonden. Diverse partijen hebben daarbij aangegeven zoekende te zijn naar de redenen van de te lage opkomst en richting de volgende gemeenteraadsverkiezing in 2026 te willen werken aan een hoger opkomstpercentage. In de "Atlas van Afgehaakt Nederland"² schetsen Josse de Voogd en René Cuperus dat het politiek-maatschappelijk onbehagen, of wat ze "afhaken" noemen, sterk samenhangt met inkomens- en opleidingsniveau. Maar ook dat er grote verschillen bestaan tussen mensen, regio's, gemeenten en wijken in Nederland. De Atlas laat zien dat het land op een complexe manier ongelijk verdeeld is. Hoe bescheiden van omvang en bevolkingsgrootte het land ook is, Nederland is geen homogeen land. Kortom, de lage opkomst is niet zo simpel te duiden. Maar het is mooi te horen dat zoveel fracties het als hun opdracht zien om hier de komende periode mee aan de slag te gaan. Saamhorigheid is het medicament maar het gaat niet vanzelf.

Doetinchem 2036

Fracties zijn gevraagd naar zienswijze op de visie "Doetinchem 2036"?

Onder de noemer "Doetinchem 2036" is een groeiambitie voor de gemeente uitgesproken. Deze ambitie richt zich vooral op een kwaliteitsslag met een inwonersaantal van 70.000 in 2036. Op 1-1-2022 had Doetinchem 58.556 inwoners. De meeste partijen willen een hoog voorzieningenniveau (o.a. cultuur, sport, onderwijs en bereikbaarheid) voor Doetinchem. En is hun doel niet direct het behalen van de 70.000 inwoners in 2036. Als het op bouwen aankomt heeft binnenstedelijk in de stad Doetinchem en beperkt nabij de kernen Wehl, Gaanderen en Langerak de voorkeur. De groepen werkenden, jongeren en starters genieten de voorkeur om aan te gaan trekken voor Doetinchem. Belangrijk daarbij is om de huidige inwoners voldoende woningen te kunnen aanbieden. Om werkgelegenheid te behouden en uit te breiden is revitalisering en/of uitbreiden van bestaande industrieterreinen van belang en liggen er volgens diverse partijen mogelijkheden om MKB-bedrijven te verplaatsen waarmee inbreidingslocaties voor woningbouw beschikbaar komen. Ook het stationsgebied met haar kantoren is een interessant gebied om te ontwikkelen in samenhang met het centrum. In de vrijetijdseconomie zit een interessante potentie voor verdere groei. Een nadere inkleuring met betrekking tot "Doetinchem 2036" is per partij terug te lezen in de door de fracties geaccordeerde gespreksverslagen.

² <https://kennisopenbaarbestuur.nl/media/258329/atlas-van-afgehaakt-nederland.pdf>

Mijn advies: Houd focus! Veel partijen hebben mij aangegeven dat het aantal inwoners van 70.000 bereiken in 2036 niet hun doel op zich is. De gemeenteraad van Doetinchem moet een duidelijke keuze gaan maken hoeveel inwoners en in welk jaartal dan wel gewenst is. Dit is van belang om het enthousiasme vast te houden en een juiste koers naar de toekomst uit te zetten. Maar ook van belang om de juiste lobby richting de provincie Gelderland en het Rijk voor financiële middelen vorm te geven.

Heldere afspraken coalitieakkoord

Met de fracties is gesproken over hun prioriteiten die in het coalitie programma uitgewerkt zouden moeten worden. Deze prioriteiten zijn niet diepgaand verkend, maar kort langsgelopen voor de essenties. Het leverde interessante inzichtjes op in het denken van de verschillende fracties. Het is belangrijk om op te merken dat geen enkele fractie inhoudelijke punten heeft benoemd die onbespreekbaar zijn of een blokkade zouden vormen. Uiteraard bestaan er wel enkele heikele kwesties die verdere discussie in de formatie vereisen.

Door de fracties is een veelheid van thema's benoemd waar, volgens hen, afspraken over gemaakt zouden moeten worden voor de raadsperiode 2022-2026. Uit de antwoorden op mijn vragen over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen kan ik een lijst van onderwerpen destilleren die door een substantieel deel van de Doetinchemse gemeenteraad van belang wordt geacht voor de komende bestuursperiode en die een goede basis vormen voor uitwerking in een coalitieakkoord. Deze onderwerpen zijn:

- Wonen en bouwen, en een aanvalsplan voor het centrum 2.0 waar de dorpen en het stationsgebied in betrokken worden.
- Energietransitie. Dit beschouw ik als een heikele kwestie. Het realiseren van een windpark en vier zonneparken zal goed doorgesproken moeten worden. De beoogde nieuwe richtlijnen³ van het rijk kunnen daar mogelijk bij behulpzaam zijn.
- Sociaal domein, preventie verder door ontwikkelen. Specifiek jeugdzorg en armoede. En dat uitgaven binnen de rijksmiddelen blijven.
- Voorzieningenniveau inclusief veiligheid o.a. boa's en cameratoezicht.
- Communicatie naar inwoners, dorpsraden, verenigingen en ondernemers.

Mijn advies: het is raadzaam het coalitieakkoord te voorzien van een gedeelde missie. Een gedeelde missie maakt helder waar de samenleving de formerende partijen op kan aanspreken. Ook toevoeging van een financiële paragraaf is raadzaam. Dat dwingt de formerende partijen tot realistische en haalbare doelstellingen op de diverse thema's en dus een solide financieel beleid. Ook adviseer ik te bespreken hoe de formerende partijen wensen om te gaan met mogelijke mee- of tegenvallers in de komende jaren.

---

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022D06859>

Aanbeveling te vormen coalitie

In mijn gesprekken met de fracties heb ik hen gevraagd de uitslag van de gemeenteraadsverkiezing te duiden en wat dit volgens hen betekent voor Doetinchem en haar inwoners. De rode draad in de reacties is de vaststelling dat partijen zonder landelijke binding hebben gewonnen, partijen met landelijke binding bleven stabiel of hebben wat verloren. Ook geconstateerd kan worden dat het politieke speelveld wat meer in elkaar is gedrukt. De grootste partij in de Doetinchemse raad heeft vijf zetels en de kleinste één. Verder was er geen groot thema dat de campagne heeft overheerst.

De coalitie van 2018-2022 bestaande uit CDA, VVD, D66, GL en CU-SGP heeft haar meerderheid bij deze gemeenteraadsverkiezingen verloren. Dit betekent concreet dat er een aanpassing in de samenstelling van de coalitie noodzakelijk is. Daarbij komt dat een aantal fracties nieuw is of aanzienlijk vernieuwd. Getalsmatig zijn er vele combinaties van fracties mogelijk om tot een meerderheid te komen.

Uit de verkiezingsprogramma's van de gekozen fracties, de verkiezingsuitslag en de gesprekken die ik gevoerd heb, komt echter een tamelijk uniform beeld naar voren met betrekking tot de samenstelling van een nieuwe coalitie. Bij coalitievorming gaat het over meer dan alleen het streven naar een getalsmatige meerderheid. Het gaat ook over draagvlak in de raad, een stabiele en toekomstgerichte coalitie en daadkracht.

Onderstaande tabel geeft per fractie aan welke partij, wat hen betreft, de meest kansrijke combinatie is om een coalitie te vormen.

	CDA	PvdA	VVD	Partij voor Lokaal Maatwerk	Gemeentebelangen Doetinchem	D66	SP	GroenLinks	Lokaal Belang Doetinchem	ChristenUnie-SGP	Forum voor Democratie	Aantal zetels
Zetels	5	4	4	3	3	3	3	2	2	1	1	31
CDA	■		■		■	■				■		16
PvdA		■				■						16
VVD	■		■		■	■				■		16
Partij voor Lokaal Maatwerk	■			■	■	■				■		16
Gemeentebelangen Doetinchem	■				■	■				■		16
D66	■				■	■				■		16
SP	■	■	■		■		■					19
GroenLinks	■	■				■	■	■				17
Lokaal Belang Doetinchem	■	■	■		■							16
ChristenUnie-SGP	■				■	■				■		16
Forum voor Democratie	■		■	■	■				■	■	■	19

Op Partij voor Lokaal Maatwerk (PvLM) en Lokaal Belang Doetinchem (LBD) na zijn alle partijen, uiteraard onder randvoorwaarden, bereid om college verantwoordelijkheid te nemen. GL en LBD hebben PvLM genoemd in hun voorkeurscoalitie. Aangezien PvLM aangegeven heeft voor zichzelf geen rol in een coalitie of gedoogconstructie te zien heb ik deze opties buiten beschouwing gelaten.

Overigens heeft LBD ook aangegeven de komende periode geen plek voor zichzelf te zien in de coalitie.

Verder bleek dat een meerderheid van de fracties een duidelijke voorkeur voor een coalitie heeft. De voorkeuren van de fracties maken ook duidelijk dat een smalle meerderheid van een coalitie niet als een probleem wordt beschouwd. De fracties hebben als duidelijke voorkeur, en het meest genoemd, CDA (door iedereen genoemd), VVD (op GroenLinks na), Gemeentebelangen Doetinchem (op PVDA en GroenLinks na) en D66 (op SP, Lokaal Belang Doetinchem en Forum voor Democratie na). Deze combinatie kan echter niet op een meerderheid rekenen. Mijn constatering is verder dat er brede consensus is over het feit dat met ChristenUnie-SGP goed inhoudelijk is samen te werken. GBD wordt door zowel PvLM als LBD genoemd als mogelijke coalitiepartij.

Mijn advies: op basis van bovenstaande adviseer ik de informatie fase af te sluiten en over te gaan tot inhoudelijke formatieonderhandelingen tussen de partijen CDA, VVD, GBD, D66 en CU-SGP.

Volgens mij vinden deze fracties elkaar in een groot onderling vertrouwen om samen op een stabiele en constructieve wijze de gemeente Doetinchem te gaan besturen. Het is onontkoombaar dat een verkenning/coalitievorming ook tot teleurstelling leidt. De door mij geadviseerde fracties voor formatieonderhandeling komt niet uit gebrek aan waardering voor andere fracties. Dat licht ik graag ook even toe. Alle fracties die in de raadsperiode 2018-2022 vertegenwoordigd waren geven aan prettig samengewerkt te hebben. Ook wordt GBD vaak genoemd als oppositiepartij waar constructief mee is samengewerkt. Enkele partijen noemden meerdere mogelijkheden. Daarbij is steeds het CDA betrokken en meestal ook de VVD. Maar ook werd genoemd dat partijen, zoals SP, GL en LBD met een geheel nieuwe raadsfractie aantreden en niet duidelijk is of dit genoeg stabiliteit geeft.

Aangezien ik de energietransitie heb geïdentificeerd als een heikele kwestie zou als terugvaloptie, en puur op basis van getalsverhouding en van programmatische overeenkomsten, ook mogelijk zijn: CDA, PVDA, VVD en D66.

Deze combinatie zal wel op weerstand stuiten van partijen zonder landelijke binding. Waarbij PVDA heeft aangegeven een voorkeur voor PvLM te hebben als er een lokale partij zonder landelijke binding bij zou moeten. Maar ook bij D66 is terughoudendheid met betrekking tot samenwerking met PVDA, omdat ze de afgelopen periode een aantal keren onaangenaam zijn verrast.

Slotwoord

Met plezier heb ik deze verkenning geleid. Mijn gesprekspartners wil ik nogmaals hartelijk danken voor hun goede voorbereiding, de prettige, open en inhoudelijke gesprekken en de tijd die u hiervoor heeft vrijgemaakt. U had er zin in! Zonder uitzondering heb ik de gesprekken als prettig en constructief ervaren. Daarmee wil ik alle Doetinchemse fracties een compliment geven.

Onder de indruk ben ik geraakt van de bevologenheid, toewijding en betrokkenheid die uit de gesprekken spreekt voor uw stad en gemeente. Jullie onderlinge omgang is respectvol en vriendelijk naar elkaar toe en de persoonlijke verhoudingen zijn goed. Voor jullie misschien vanzelfsprekend. Maar ik kan jullie vertellen dat jullie een positieve uitzondering vormen. En ik acht de kans groot dat ik, hetgeen ik deze periode heb geleerd en gehoord in Doetinchem, in mijn inbrengen als Tweede Kamerlid zal laten terugkomen en benoemen.

Niet onvermeld mag worden de uitstekende, zeer professionele en plezierige ondersteuning die ik heb ondervonden van Tessa Baars en Niels Springeling.

Mijn taak als informateur zit er nu op en ik wens de formateur en de fracties veel succes.

Bijlage 1: uitnodigingsbrief

Geachte lijsttrekkers en secondanten,

De lijsttrekker van het CDA, Jeroen Berends, heeft mij verzocht om als informateur te verkennen hoe de collegeonderhandelingen kunnen beginnen. Hij heeft mij het volgende gevraagd:

- Gesprekken te voeren met alle gekozen partijen.
- Een advies te geven over welke combinatie van partijen zou kunnen zorgen voor een stabiele en toekomstgerichte coalitie.

Gespreksleidraad

Als leidraad voor de gesprekken zou ik graag onderstaande vragen hanteren. De inhoud van deze vragen zijn afgestemd met Jeroen Berends. Vragen:

1. Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?
2. Wat is uw zienswijze op de visie "Doetinchem 2036"?
3. Over welke ambities / uitgangspunten / speerpunten / doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?
4. Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een college te vormen?
5. Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Tijden en locatie

Voor de gesprekken hebben we een uur gepland per partij. In bijlage 1 de planning van de gesprekken, waarbij rekening is gehouden met wensen van partijen. Deze zullen plaatsvinden in zaal IJzevoorde van het stadhuis. Wilt u zich alstublieft strikt aan de afgesproken tijdstippen houden? Bij het gesprek zal Tessa Baars of Niels Springeling aanwezig zijn, als ambtelijke ondersteuning.

Verslag en rapport van bevindingen

Van elk gesprek wordt een beknopt verslag gemaakt. Het gespreksverslag maakt onderdeel uit van het rapport van bevindingen en wordt bij de presentatie van het rapport openbaar. U ontvangt zo spoedig mogelijk na het gesprek een conceptverslag via Tessa Baars of Niels Springeling. Het verzoek is of u daarop zo spoedig mogelijk wilt reageren met een akkoord of eventuele aanpassingen.

Presentatie

Op 6 april om 19.30 uur zal ik mijn bevindingen aan u presenteren in een openbare bijeenkomst van de raad.

Mochten er van uw kant vooraf vragen zijn, neemt u dan contact op met Tessa Baars. Zij is bereikbaar per mail of telefonisch.

Met vriendelijke groet,

Jaco Geurts

Bijlage 2: door fracties geaccordeerde gespreksverslagen

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van het CDA

Aanwezig namens CDA: Jeroen Berends en Ingrid Lambregts

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

De partijen zonder landelijke binding hebben gewonnen, partijen met landelijke binding bleven stabiel of hebben wat verloren. Doetinchem beweegt mee met de landelijke trend. Het politiek speelveld is in Doetinchem wat meer in elkaar gedrukt; de grootste partij heeft vijf zetels, de kleinste één. Het CDA is weer de grootste partij in de Doetinchemse raad. Het CDA ziet dit als waardering voor de lijn die de partij volgt.

Wat het CDA opviel is dat er geen groot thema was dat in de campagne overheerste.

Het CDA kenmerkt de sfeer in de Doetinchemse raad als constructief. Er is een basis van vertrouwen binnen de raad. Er was de afgelopen periode ruimte voor samenwerking tussen coalitie- en oppositiepartijen. Dat is goed. Er was ook ruimte voor verschillen en ook dat is goed. Ook de kleine fracties voelen zich serieus genomen. Het college streefde in de afgelopen raadsperiode naar zoveel mogelijk unanieme besluitvorming.

Het CDA ziet Doetinchem in het algemeen als een sociale gemeente. Toch zijn er verschillen tussen de partijen. Het CDA ziet dat er enerzijds partijen zijn die wat meer de economische kant op willen met een leefomgeving die preventief werkt (o.a. VVD, CDA, GemeenteBelangen) anderzijds zijn er partijen die wat meer de sociale kant op willen (o.a. PvdA, SP, GL en PvLM). Andere verschillen tussen partijen zijn: wat meer individueel gericht versus wat meer op buurten of kernen gericht, wat meer op de stad gericht versus wat meer op de dorpen/wijken, etc.

Wat is uw zienswijze op de visie "Doetinchem 2036"?

Wat het CDA betreft gaat het in Doetinchem 2036 met name om het behoud van de centrumfunctie met het hoge voorzieningenniveau. Deze centrumfunctie moet wat het CDA betreft breed gezien worden en omvat het hele verzorgingsgebied van Doetinchem (min of meer de west Achterhoek). Het grote probleem in onze regio is de vergrijzing, die is hier sterker aan de orde dan elders. Daardoor ontstaat een tekort aan arbeidskrachten. Het is wat het CDA betreft een belangrijke uitdaging om de bedrijvigheid te behouden. Ook woningbouw en transformatie is een belangrijke opgave in dit verband.

Doetinchem 2036 is voor het CDA van levensbelang, ook voor het verzorgingsgebied van Doetinchem.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. (Binnenstedelijk) bouwen van woningen. Er moet wat CDA betreft met name gebouwd worden voor jongere doelgroepen, ook in de dorpen. Het CDA ziet nog veel ruimte voor verantwoorde toevoeging van woningen. Verantwoord toevoegen betekent voor het CDA: goed ontsloten en met behoud van het groene karakter. Wat het CDA betreft wordt deze opgave primair binnenstedelijk ingevuld, hoewel op sommige plekken ook buitenstedelijk de beste oplossing kan zijn. Als het gaat om transformatie is met name het omzetten van kantoren een grote opgave. Doetinchem heeft een hoge kantorenleegstand van rond de 30%. In de binnenstad gaat het om transformatie van winkels naar wonen of andere functies.
2. Het CDA is voor een aanvalsplan 2.0, dat ruimer is dan het aanvalsplan binnenstad van de afgelopen jaren. In het aanvalsplan 2.0 worden ook de dorpen betrokken evenals het stationsgebied. In het stationsgebied ziet het CDA kansen voor wonen, werken en leren. Bij de binnenstad zijn een emissieloze distributie en het benutten van de recreatieve potentie op en bij het water belangrijk. Voor deze laatste opgave moet de samenwerking met de andere gemeenten aan de Oude IJssel, de provincie en het waterschap worden gezocht; het mooiste zou zijn als de beroepsvaart van de Oude IJssel af kan.
3. Buitengebied. Het CDA vindt dat er meer menskracht en middelen moeten worden ingezet voor het buitengebied, omdat hier veel opgaven zijn. Er zal een omslag in denken moeten komen, met name als het gaat om de benadering van de agrariërs in het gebied (met i.p.v. over de boeren praten).

4. Preventie in het sociaal domein. In Doetinchem is heel veel energie gestoken om het sociaal domein goed op de rit te houden. De preventie is daarbij wat ondergesneeuwd en verdient meer prioriteit in de komende raadsperiode.
5. Woon- en leefomgeving. Daar is in de afgelopen tijd flink op bezuinigd. Het CDA vindt het belangrijk dat daar weer middelen voor vrijgemaakt worden, zodat er bijvoorbeeld weer geïnvesteerd kan worden in nieuwe infrastructuur.

Deze ambities reiken verder dan de komende coalitieperiode, het CDA denkt over het algemeen aan een horizon van 2036.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

We hebben prettig samengewerkt in de huidige coalitie. Ook met de andere partijen, met name GemeenteBelangen is vaak heel constructief samengewerkt. Maar er moet wel wat gebeuren in de komende periode, omdat deze coalitie geen meerderheid heeft.

De voorkeurscoalitie van het CDA is: CDA, VVD, GBD, D66, CU-SGP.

Het CDA ziet dat het in de Doetinchemse raad traditie is dat er op onderwerpen samengewerkt kan worden. Het CDA ziet daartoe veel mogelijkheden voor de komende periode.

Ook zijn er andere coalities denkbaar dan de voorkeurscoalitie van het CDA. Het CDA ziet bij PvdA en PvLM wel een andere wereldvisie en die wordt met name zichtbaar als het gaat om keuzes in het sociaal domein. Het CDA is benieuwd hoe de andere partijen hierin staan. D66 staat wat verder af van het CDA als het gaat om duurzaamheid en het tempo daarin, maar wat het CDA betreft gaan de partijen daar zeker uitkomen. De VVD heeft van nature wat meer de focus op economie, maar dat blijft wat CDA betreft prima in evenwicht in een brede coalitie. Lokaal Belang is voor het CDA een vraagteken, omdat het verkiezingsprogramma niet gedetailleerd is uitgewerkt en de raadsleden nieuw zijn. Ook bij GroenLinks is voor de derde keer de hele fractie vernieuwd. Het CDA ziet bij deze partij een verharding op bepaalde thema's, met name op het thema duurzaamheid. CU-SGP ziet het CDA als een bijzonder combinatie, want het ene deel is wat linkser dan het andere, zij kunnen daardoor een brugfunctie vervullen.

Het CDA hecht aan een coalitie waarin partijen een stabiele club vormen, zeker gezien de flinke ambities.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Het CDA kan met alle partijen in de raad samenwerken.

Bij Forum voor democratie ziet het CDA mogelijkheden voor samenwerking, maar niet een intensieve samenwerking in een coalitie.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de PvdA

Aanwezig namens PvdA: Maarten op de Weegh en Govert-Jan Pontier

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

De PvdA heeft stemmen gewonnen, dit in tegenstelling tot sommige andere landelijke partijen. De PvdA is tevreden met de uitslag.

Alle lokale partijen behalen 1/3^e van de zetels en de landelijke partijen behalen nog steeds 2/3e van de zetels. Dat is in de ogen van PvdA een verschil met andere gemeentes, zeker ook in de Achterhoek. De landelijke partijen zijn blijikbaar en gelukkig lokaal nog erg betrokken.

De duiding is lastig. Betekent de uitslag dat er persé een lokale partij in de coalitie moet komen? De PvdA vraagt het zich af. Slechts 8 van de 31 zetels zijn lokaal. Links heeft 9 zetels. De PvdA is geïnteresseerd in de ideeën van andere partijen, de fractie ziet er dikwijls een mooie lijn in. Het zou zonde zijn als we die pas over 4 jaar afstoffen.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

De PvdA wil graag ook de SDG's (Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen) onder de visie 2036 leggen en de visie ook op deze aspecten uitwerken. Het doel is volgens de PvdA niet per se behalen van de 70.000 inwoners. Doetinchem moet sowieso meer huizen bouwen. Voorkeur van de PvdA is het binnenstedelijk bouwen. Buitenstedelijk bouwen zou haalbaar kunnen zijn, maar de PvdA kan zich voorstellen dat dit bij bepaalde andere partijen lastig ligt. De PvdA ziet ook een duidelijke scheiding tussen acute problemen van nu en de langere termijn uitdagingen. Nú moet er een antwoorde worden bedacht voor bijvoorbeeld wonen en energie-armoede. Dit naast de langere-termijn oplossingen, zoals het voorzieningenniveau in stand houden.

Voorzieningen in de dorpen zijn voor de PvdA van belang. Het zou in de ogen van de PvdA mooi zijn als dorpen een eigen budget krijgen, dat ze meer regie kunnen krijgen. De dorpen moeten tevens ook hun eigen identiteit behouden. Wel ruimte voor energieopwekking en woningbouw.

Op het gebied van werkgelegenheid en economie, ziet de PvdA kansen voor 'minder regels en betere kaders'. Bijvoorbeeld het A18-bedrijfsterrein: het zou flexibeler kunnen zijn, met een regelvrije zone voor de gebiedsmanager.

De BBD (Binnenstadsbedrijf Doetinchem) wordt nu ook vrij kort gehouden, vindt de PvdA. Gooi dat wat meer open, meer ruimte in de opdracht om ruimte te geven voor ondernemerschap. De fractie is ook voorstander van het ondernemersloket. Minder regels, betere kaders. En een loket met betere service voor ondernemers.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?
De PvdA draagt de volgende prioriteiten aan:

1. Social city: overall het sociale in laten doorsijpelen. Hoe stimuleer je sociaal ondernemerschap.
2. Woningmarkt
  - a. Woningbouwvereniging Sité en gemeente hand in hand
  - b. Innovatief, maar wel snel meters maken
3. Energiearmoede
  - a. Eerst focus op de noordelijke wijken
4. Gelden Jeugdzorg

Daarnaast zal op het dossier Binnenstad gezocht moeten worden naar innovatie., bijvoorbeeld door het realiseren van de binnenstadsdistributie, met de bijbehorende positieve effecten voor wonen, ondernemen. Daarnaast zou het Ei compacter gemaakt kunnen worden.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

De PvdA kan met alle partijen prima samenwerken. Al zien ze wel uitdagingen met sommige partijen. De voorkeurscoalitie is VVD D66 CDA PvdA – programmatisch en op relatie zien ze vele mogelijkheden. Dit geeft een stabiele meerderheid van 16 zetels, met kansen voor dualisme.

De samenwerking met GBD zou tot moeilijkheden kunnen leiden op sommige dossiers. Bijvoorbeeld dat de GBD zich erg verzet tegen windmolens. Daarmee kan de PvdA moeilijk uit de voeten, gezien de uitdagingen van de stad.

De samenwerking met de CDA lag in het verleden wat gevoelig, maar de PvdA ziet mooie verbeteringen in de samenwerking de afgelopen periode. Mede door de vernieuwing bij de PvdA. D66 is in de ogen van de PvdA een hele stabiele partner.

Een bredere coalitie is ook denkbaar voor de PvdA, met een voorkeur voor PvLM als er een lokale partij bij komt. Er is geen intensieve samenwerking met FvD gewenst.

Gevraagd naar varianten geeft de PvdA aan dat een 5 partijen-coalitie denkbaar is, met de toevoeging van een lokale partij: D66 CDA PvdA VVD PvLM. In de ogen van de fractie is D66 CDA PvdA in alle gevallen de romp van een coalitie. D66 CDA PvdA PvLM zou in de ogen van de PvdA te weinig stabiel zijn. Een raadsbrede agenda ziet de PvdA niet zitten. Daarvoor zijn er te veel partijen. Een meer open coalitieakkoord met een aantal vrije onderwerpen ziet de PvdA echter wel zitten.

Afsluitend is de PvdA wel blij met de positieve cultuur die er leeft tussen de partijen.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Zie hierboven.

De PvdA heeft een document ter beschikking gesteld met nadere informatie over de PvdA-input.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de VVD

Aanwezig namens VVD: Marius Wijers en Hans Dales

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

Ook in Doetinchem is een opmars te zien van de lokale partijen. Echter, niet zodanig dat er geen partijen meer in de raad vertegenwoordigd zijn met een binding in Den Haag. De huidige coalitie is de meerderheid kwijt, ging van 19 naar 15 zetels. De VVD is de enige coalitiepartij die wat gegroeid is, hetgeen de VVD beschouwd als teken dat de partij het goed gedaan heeft in de afgelopen periode. De felste oppositie kwam in de afgelopen bestuursperiode van SP en PvdA, waarbij de eerste partij een zetel verloor en de tweede gelijk bleef.

Overigens is de indruk bij de VVD dat de inwoners over het algemeen tevreden zijn in deze gemeente. Doetinchem is een stad met reuring, er wordt gebouwd en gewerkt en er zijn goede voorzieningen en ambities voor de toekomst. Wat dat betreft heeft de huidige coalitie het goed gedaan.

Opvallend was dat er in de verkiezingscampagne geen onderwerpen waren die het debat beheersten.

De VVD merkt op dat er vaak een onderscheid wordt gemaakt tussen partijen die investeren in mensen en partijen waar het gaat om fysieke investeringen. Wat de VVD betreft is dat een wat kunstmatig onderscheid; elke fysieke investering is immers evenzeer bedoeld voor de inwoners.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

De VVD is heel positief over de ambities van Doetinchem 2036. De VVD ziet daarin de grootste uitdaging op het gebied van woningbouw.

Doetinchem 2036 gaat echter niet alleen om de groei van het aantal inwoners, maar evenzeer om de ontwikkeling van de stad. De groei van het inwonertal is geen doel op zich. Doetinchem moet plek bieden aan ondernemers en de voorzieningen op peil houden of zelfs versterken, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, onderwijs en openbaar vervoer. Dat gaat niet vanzelf. De VVD is voorstander van een aanvalsplan 2.0, waarbij de focus verbreed wordt, met name richting economie en cultuur. Daar ziet de VVD veel mogelijkheden voor Doetinchem. De binnenstad moet nog compacter worden, meer vermengen van functies en meer wonen. Daarnaast is het van belang om dit gebied te koppelen aan het stationsgebied.

Als het gaat om woningbouw vindt de VVD het belangrijk dat er ook buitenstedelijk wordt gekeken. Zeker voor Wehl, Gaanderen en Langerak kan dat van belang zijn. Beperkt buitenstedelijk bouwen moet kunnen wat de VVD betreft, dat vergroot ook de kans op het bouwen van betaalbare woningen. Ook in de omliggende gemeenten wordt er buitenstedelijk naar plekken voor woningbouw gezocht. De VVD vindt het van belang dat in de gemeente Doetinchem zowel binnenstedelijk als buitenstedelijk naar locaties wordt gekeken. De VVD ziet ook mogelijkheden in de transformatie van kantoren naar woningen, maar omdat de gemeente daar geen eigenaar is, is de invloed beperkter.

Als het gaat om het sociaal domein ziet de VVD dat er veel werk verzet is de afgelopen jaren. Er is een taskforce geweest om de budgetten binnen de perken te krijgen. De VVD vindt het van belang dat de uitgaven voor het sociaal domein binnen de rijksmiddelen blijven en er geen uitnames meer worden gedaan uit de algemene reserve. In het sociaal domein ziet de VVD kansen voor innovatieve oplossingen, dat is wat de VVD betreft beter voor inwoners maar ook financieel. De VVD vindt de regionale samenwerking op zich goed. Wel ervaart de VVD de regionale samenwerking geregeld als stroperig. Het is belangrijk dat de samenwerking energie en resultaten oplevert. Doetinchem mag wat meer het voortouw nemen.

Als het gaat om de toekomst van Doetinchem ligt wat de VVD betreft de focus op economie en wonen.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Impuls voor de woningbouw met extra focus op jongeren en ouderen (levensbestendig wonen). De VVD wil vasthouden aan maximaal 20% sociale woningbouw. Wat betreft de VVD heeft de woningbouwcorporatie al een enorme uitdaging als het gaat om het verduurzamen van de huidige woningvoorraad. Voor woningbouw dient naast binnenstedelijke locaties ook gekeken te worden naar uitbreidingslocaties.
2. Energietransitie. Er zijn vijf concrete plannen, een windpark en vier zonneparken. De VVD is van mening dat het daarbij moet blijven. Er moet een aanvulling op het toetsingskader

komen, waarbij onderzoeken en richtlijnen vanuit het rijk worden gevolgd. De VVD vindt hierin met name het onderzoek naar de mogelijke gezondheidsrisico's van windmolens van groot belang. Ook vindt de VVD het belangrijk dat er meer richtlijnen komen voor financiële participatie van inwoners bij dit soort initiatieven.

3. Van omgevingsagenda naar omgevingsvisie. De VVD vindt het belangrijk dat nu eerst de drie prioriteiten goed uitgewerkt worden. De eerste daarvan is de woningbouw, vervolgens de binnenstad en de stationsomgeving en als derde het buitengebied. De VVD vindt het belangrijk dat de Doetinchemse plannen goed ingepast worden in het provinciale en nationale beleid. Boeren die verder kunnen en willen moeten gestimuleerd worden.
4. Economie. De VVD wil graag een onderzoek naar de revitalisering van de bedrijventerreinen en hier vaart mee maken. Ook uitbreiding van de bedrijventerreinen moet onderzocht worden. De VVD wil graag de reuring houden in de binnenstad
5. Preventie in het sociaal domein. Wat de VVD betreft komt hier de focus op de jeugd: elk kind met een diploma van school. De Achterhoek doet het al goed op dat punt, dat moet zo blijven. Elk kind tot 12 jaar moet kunnen sporten, waar nodig via het Meedoen arrangement.
6. Solide financieel beleid. Geen lastenverhoging voor onze inwoners.
7. Aandacht voor de communicatie naar inwoners en ondernemers. Niet altijd wordt tijdig of goed gereageerd, waarbij de VVD zich realiseert dat dit deels door corona veroorzaakt wordt.
8. Voorzieningen in stand: zwembaden, bibliotheek, etc.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

De voorkeurscoalitie van de VVD wordt gevormd door: CDA, VVD, D66, GemeenteBelangen en CU-SGP. Wat VVD betreft wordt deze coalitie aangevuld met de

PvLM in een gedoogconstructie. De VVD vindt coalitie van 16 dun. Met een coalitie van 19 ontstaat een bredere basis.

De VVD heeft met alle partijen goed samengewerkt, zowel met de coalitie als oppositie. Zeker met GemeenteBelangen is de afgelopen jaren constructief samengewerkt.

Een belangrijk punt in de formatie is de energietransitie; de VVD wil het gesprek aangaan met de PvLM, met name waar het gaat om windmolens. De VVD vindt het belangrijk om de afhankelijkheid van aardgas te verminderen. De oplossing zou kunnen liggen de formulering van de voorwaarden. In de optiek van de VVD was het aspect gezondheid voor de PvLM ook de grootste zorg. De rijksoverheid is daar mee bezig en in de raad is een motie aangenomen om de landelijke normen te volgen.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

De VVD heeft geen belemmeringen en sluit geen partijen uit.

Bij Forum voor Democratie ziet de VVD mogelijkheden voor samenwerking, maar niet een intensieve samenwerking in een coalitie.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van PvLM

Aanwezig namens PvLM: Ans Putman en Robert Ooms

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

De PvLM is van mening dat de kiezer een signaal heeft afgegeven met deze verkiezingsuitslag. Wat de PvLM betreft gaat het de komende periode wat meer de sociale kant op, met meer aandacht voor mensen. Ook is de PvLM van mening dat er in elk geval één lokale partij in de coalitie moet komen. De PvLM constateert dat Doetinchem uniek is in die zin dat er in de raad goed wordt samengewerkt, ook tussen coalitie- en oppositiepartijen. De afgelopen periode was best heel moeilijk, met name door de bezuinigingsopgave en de corona pandemie. Dat leidt tot het besef dat ook in de komende jaren allerlei onvoorziene ontwikkelingen op de gemeente af kunnen komen. Dat is nu al zichtbaar door de oorlog in Oekraïne. In die zin beschouwt de PvLM de verkiezingsprogramma's toch een beetje een sprookjesboek; ze beschrijven een ideaalsituatie die lastig te bereiken is.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

Doetinchem 2036 is voor de PvLM een belangrijke ambitie: hoe meer inwoners des te meer draagkracht de gemeente heeft. Ook kan groei bijdragen aan het oplossen van het tekort aan arbeidskrachten. Daarbij is volgens de PvLM van belang welke groepen mensen Doetinchem weet aan te trekken; werkenden en jongeren zijn volgens de PvLM kansrijke doelgroepen. Het is van belang om jongelui te kunnen houden en aan te trekken. De PvLM vraagt aandacht voor de belangen van de huidige inwoners, met name als het gaat om het thema wonen. Sommige groepen komen nu al nauwelijks aan een woning, met name jongeren. Dat brengt het risico van onvrede, wrevel en antipathie met zich mee, hetgeen onwenselijk is. Behalve woningen moet er ook aandacht zijn voor voorzieningen, zoals onderwijs en zorg. Een ander belangrijk punt is infrastructuur: de verbindingen met Arnhem, Nijmegen en andere delen van ons land moeten beter.

Als het gaat om woningbouw heeft de PvLM een aantal aandachtspunten. Woningbouw moet wat PvLM betreft bij voorkeur binnenstedelijk plaatsvinden, echter dat wil niet zeggen dat er nooit buitenstedelijk wat moet kunnen. PvLM ziet het stationsgebied als een uitstekende plek voor woningbouw, zeker als er leegstand komt in de kantoren. De PvLM vindt het van belang dat sommige regels soepeler worden. Bijvoorbeeld waar het gaat om mensen die hun woning willen splitsen zodat hun kinderen kunnen inwonen. Meer flexibiliteit op dat punt helpt ook om de woningnood op te lossen.

Doetinchem 2036 is volgens de PvLM het belangrijkste thema voor de komende bestuursperiode.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Wonen. Daar zit de grootste nood
2. Sociaal domein. De PvLM vindt het met name van belang aandacht te hebben voor armoede. Er is een groeiend aantal inwoners die hun rekeningen niet meer kunnen betalen.
3. Duurzaamheid en energietransitie. Hier legt de PvLM een link met het vorige punt. Wat betreft de PvLM worden juist woningen met de laagste energie labels het eerste aangepakt zodat inwoners met een lager inkomen hiervan profiteren.
4. Buitengebied. De PvLM vindt het belangrijk om het buitengebied niet te verkwanselen. Windmolens en zonneparken zijn in die zin een risico. Toch willen de PvLM hier niet te star in zijn. De PvLM is van mening dat netbeheerder Liander eerst de infrastructuur op orde moet brengen, zodat er meer keuze is in de gebieden voor energieopwekking. De PvLM is van mening dat de keuze voor een locatie voor energieopwek nu gebaseerd is op de nabijheid van het energiestation, en er dus onnodig een fraai gebied wordt opgeofferd. De PvLM is niet tegen windmolens, maar ziet wel dat dat op het beperkte grondgebied van Doetinchem heel moeilijk wordt. Dit onderwerp hoort wat PvLM betreft eigenlijk op het bord van de landelijke politiek. De PvLM vindt de keuze voor het zoekgebied voor windenergie onvoldoende doordacht. Ook is er wat PvLM betreft veel te weinig ingezet op zon op het dak. Zeker als het gaat om industrieterreinen (denk aan DocksNL maar ook andere terreinen). Dat is echt een gemiste kans.
5. De aandacht tussen de stad en de dorpen is momenteel goed verdeeld. Dat moet ook in de komende periode zo blijven.
6. Op gebied van communicatie ziet de PvLM verbeterpunten. Zowel als het gaat om de communicatie met dorpsraden en verenigingen als met individuele inwoners. Het komt nog steeds voor dat burgers geen antwoord krijgen op brieven of klachten.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?
De voorkeurscoalitie van de PvLM bestaat uit: CDA, VVD, GB, D66 en CU-SGP.

Dat is weliswaar een krappe coalitie, maar wel een evenwichtige combinatie van partijen en een goede afspiegeling van de bevolking. Voor goede voorstellen komt dan altijd steun vanuit de oppositie.

De PvLM ziet voor zichzelf geen rol in de coalitie en ook niet in een gedoogconstructie. De PvLM vindt de rol van volksvertegenwoordiger het belangrijkste en is van mening deze het beste te kunnen vervullen vanuit de oppositie. Ook vindt de PvLM het belangrijk om een nieuw raadslid goed in te werken en ook dat gaat het beste in de oppositie. De PvLM wil wel verantwoording nemen, maar niet altijd met een mond hoeven spreken. De andere partijen weten wat ze aan de PvLM hebben. De PvLM stelt zich altijd constructief op.

De voorkeurscoalitie van PvLM is gebaseerd op overwegingen op persoonlijk en inhoudelijk vlak:

Het CDA is de grootste partij, bedient zowel links als rechts en is een verbindende factor. Deze partij is altijd bereid tot samenwerken.

De VVD hoort in de coalitie omdat Doetinchem een stad is, en dat verdient een VVD in het college. Zo is er een goede vertegenwoordiging van de ondernemers.

GemeenteBelangen is een stabiele partij, waar ook PvLM goed mee samenwerkt. Heel betrouwbaar en goed georganiseerd. Als Lokaal Belang er niet was geweest, dan had GemeenteBelangen zeker vier zetels gehad.

D66 is een goede middenpartij. Hier speelt voor PvLM zeker mee dat deze partij een zeer goede wethouder levert op het sociaal domein. Hij heeft de problemen met Laborijn goed opgelost en is benaderbaar. PvLM gaat uit van dezelfde kandidaat voor de komende periode.

CU-SGP is een betrouwbare partij en levert een degelijke wethouder

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

De PvLM kan met alle partijen in de raad samenwerken en sluit geen partijen uit.

Bij Forum voor Democratie ziet de PvLM mogelijkheden voor samenwerking, maar niet een intensieve samenwerking.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van GemeenteBelangen Doetinchem

Aanwezig namens GemeenteBelangen Doetinchem (verder genoemd GBD) Patrick Moors en Rosa Giesen

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

De lagere opkomst is volgens GBD zorgwekkend. De kloof is groot, mensen weten vaak niet wat de Raad überhaupt doet. Het dichten van deze kloof zien ze ook als hun taak. Lokale partijen hebben een grote winst behaald. De partij wil de volgende stap zetten richting de coalitie. Maar wie passen in het plaatje van vertrouwen? Alleen maar lokale partijen is ook niet haalbaar en realistisch volgens GBD. GBD is van mening dat ze de afgelopen vier jaar een serieuze gesprekspartner zijn geweest. De fractie heeft zich constructief opgesteld. Ze hebben aan hun eigen visie en plan kunnen werken en deze ook kunnen uitdragen. GBD herkent en erkent de goede sfeer in de Raad.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

Doetinchem móét naar de toekomst kijken. Als centrumgemeente is dat essentieel. Groeien ja, maar wel op de juiste manier. Het gevoel van een groot dorp moet vastgehouden worden. De authentieke kenmerken moeten gewaarborgd blijven. De fractie wil de focus op o.a jonge gezinnen en starters, zonder de ouderen daarin te vergeten. Maar ook proberen om mensen terug te halen, die ooit uit de gemeente vertrokken zijn. Dan moet wel de bereikbaarheid verbeterd worden.

Qua bouwen ligt de prioriteit van GBD binnenstedelijk, zonder het opofferen van groen en speelgelegenheden. Er liggen binnenstedelijk genoeg mogelijkheden in hun ogen (oudere bedrijventerreinen, kantoorpanden, braakliggende gronden). Bedrijventerrein A18 moet goed benut worden. Panden die niet meer geschikt zijn gebruiken voor alternatieve mogelijkheden. Er moet voldoende werk zijn voor de bewoners die hier willen komen werken, zeker binnen de visie Doetinchem 2036.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Communicatie. Duidelijke taal en dicht bij de inwoners staan. Samen met de inwoners zaken oppakken. Dat is wat inwoners missen.
2. Toegankelijkheid en bereikbaarheid van de wegen. De staat van de wegen, straten, stoepen en dergelijke moet beter. Ga samen met de bewoners bepalen waar het beter moet, waar liggen de knelpunten. Benut de kennis en kunde van bijv. ervaringsdeskundigen die gebruik maken van hulpmiddelen als rolstoelen/rollators ook daadwerkelijk.
3. Meer in gesprek gaan met jongeren. Niet bepalen wat goed is voor hen, samen met de jongeren kijken naar mogelijkheden/oplossingen. Beter samenwerking tussen de instanties om de jongeren heen, denk hierbij ook aan het verenigingsleven, scholen, buurtcoaches, jeugd en gezinswerkers etc.
4. Het gevoel van de veiligheid in de wijken moet volgens onze inwoners omhoog. Een boa die wijkgericht een aanspreekpunt is, die ook meer integraal kan kijken. GBD ziet kansen voor het inzetten van cameratoezicht in het uitgaansgebied.
5. Duurzame energieopwekking. GBD wil eerst zonnepanelen op daken hebben, ze zijn geen voorstander van hele grote windmolens. Zeker niet voor een relatieve kleine stad als Doetinchem. Gezondheidsrisico's liggen voorop in dit dossier met aansluitend de leefomgeving, die zijn nu nog onvoldoende onderzocht. Ze voelen veel weerstand vanuit inwoners waar ze nu gepland zijn. Er moet gezocht worden naar alternatieven voor deze windmolens. Dit is een belangrijk punt voor GBD. Zeker ook als er geen nieuwe rijksnormen komen. Met nieuwe normen vanuit het rijk zou je met inwoners in overleg kunnen gaan. Samen.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

CDA VVD GBD D66 CU-SGP heeft de voorkeur. Dat geeft 16 zetels. Als men elkaar vertrouwt dan is deze combinatie zeker mogelijk. De samenwerking voelt ook goed met deze partijen.

Bij linkse partijen zijn veel verschuivingen/vernieuwing Ze staan echter niet onwelwillend tegenover samenwerking met andere partijen. Het vertrouwen is cruciaal in de ogen van de fractie. GBD ziet daarom een samenwerking met de nieuwgevormde fracties nog niet zitten. Eerst laten zien dat zij betrouwbaar zijn. SP en PvdA samen in een coalitie heeft geen voorkeur. Patrick Moors is bereid om toe te treden tot het college.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

D66 heeft de privacy hoog staan, dus bij cameratoezicht zou dit goed uitgediscussieerd moeten worden.

De windmolens en het cameratoezicht zijn belangrijke punten in hun ogen. Rijksgeld ook benutten voor de zaken waarvoor ze bedoeld zijn, uitzonderingen daargelaten. En ook andersom geen gaten vullen in andere potjes met Rijksgeld.

Samenwerken staat hoog in het vaandel bij GBD. Niet proactief maar meedenken in mogelijkheden.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van D66

Aanwezig namens D66: Jorik Huizinga en Eugenie Ketting

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

D66 ziet dat de partijen zonder landelijke binding gegroeid zijn, overigens is deze trend in Doetinchem wat sterker dan D66 had verwacht. D66 is blij met de drie zetels in de raad. Er zijn in de nieuwe raad minder grote verschillen in zetelaantal, dat leidt tot een wat meer gelijke verdeling in de raad. D66 vindt dat niet erg; het biedt een goede basis voor samenwerking, hoewel het soms juist een uitdaging zal zijn. D66 hecht aan een gezonde balans tussen coalitie en oppositie in de raad, maar vindt het tegelijk van belang dat er samenwerking is, ook tussen coalitie- en oppositiepartijen. D66 is sterker vertegenwoordigd in de stad dan in de dorpen. D66 maakt zich zorgen over de lage opkomst en wil hierover graag met de andere fracties over spreken.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

De visie 'Doetinchem 2036' zegt alles over hoe D66 naar de gemeente kijkt. Het gaat wat D66 betreft niet per se om het aantal van 70.000. We zien groei nu deels op ons afkomen, nu moet daar de juiste stimulans aan gegeven worden. Doetinchem wordt ontwikkelgemeente. Doetinchem heeft daarvoor een mooie basis met een gemeenschap waarin nieuwkomers snel worden opgenomen. Voor D66 is het van groot belang om de voorzieningen in stand te houden, denk aan onderwijs en culturele voorzieningen, zoals Amphion en het filmhuis. Door verder te investeren in een rijk cultureel aanbod, evenementen, onderwijsvoorzieningen en een bloeiende economie denkt D66 ook andere groepen inwoners aan te trekken die het verdienvermogen van Doetinchem versterken. Hoewel D66 ook mensen wil verwelkomen die wat meer sociale ondersteuning nodig hebben, lijkt het D66 onwenselijk om te veel zorginstellingen toe te voegen. In de Doetinchemse Toekomst3Daagse is het type inwoners en ontwikkelrichting nadrukkelijk besproken. De nieuwe raad moet hierover in gesprek blijven. Wat D66 betreft moet Doetinchem een bruisende stad zijn die interessant is voor nieuwe inwoners

Wat betreft wonen is D66 een voorstander van zoveel mogelijk binnenstedelijk bouwen en transformeren van leegstaande kantoorpanden. Er zijn binnen de kernen voldoende plekken te vinden. Ook een locatie als het stationsgebied biedt veel mogelijkheden voor woningbouw. D66 staat niet afwijzend tegen (kleinschalige) buitenstedelijke ontwikkelingen.

Bij de ontwikkelambitie past ook een stevige rol als centrumgemeente. Doetinchem positioneert zich steeds meer in de regio. Wat D66 betreft neemt Doetinchem nog vaker het voortouw. D66 ziet voor zichzelf een constructieve rol in de regionale samenwerking. Ook kan D66 de lijnen met de landelijke politiek leggen.

Ook de energietransitie is van belang in de ontwikkeling van Doetinchem. D66 ziet dat alle partijen daar in principe voorstander van zijn, maar dat het niet bij elke partij even concreet wordt gemaakt. D66 vindt het belangrijk om de landelijke richtlijnen en onderzoeksresultaten naar gezondheidsrisico's te volgen. Echter, dat betekent niet dat er afgewacht moet worden. De energiearmoede die nu ontstaat en versterkt wordt door de situatie in Oekraïne, is onwenselijk. D66 ziet dat ook bij de andere partijen het besef van urgentie groeit. Wat D66 betreft worden er voor de komende periode concrete en realistische afspraken gemaakt over wat er op dit punt bereikt moet worden. D66 heeft hiervoor eigen ambities geformuleerd, maar is bereid daarover in gesprek te gaan.

Op de vraag hoe D66 denkt over cameratoezicht in de stad, geeft D66 aan dat de partij hier terughoudend in staat vanwege de privacy. D66 is van mening dat Doetinchem in het algemeen een rustige en veilige stad is. D66 zou liever zien dat er geïnvesteerd wordt in meer mensen op straat. Niet alleen in het centrum, maar ook in een aantal wijken ziet D66 dat handhaving echt nodig is. Niet alle problemen zijn op te lossen met inzet van jongerenwerk of andere vormen van sociaal werk. D66 verwacht dat, hoewel de diverse partijen in de raad hier anders in staan, op dit thema een goede oplossing kan komen.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Bruisende centrumstad: cultuur, evenementen vanuit perspectief centrumgemeente. Rijk aanbod. Aantrekken van nieuwe inwoners en van meer bezoekers die langer blijven. Hierop wil D66 investeren. D66 omarmt het idee voor een aanvalsplan binnenstad 2.0, waarbij ook de dorpen betrokken worden.
2. Energietransitie. Kleur bekennen en duidelijke doelen afspreken. Hiertoe moet de RES een concrete lokale vertaalslag krijgen. Ook op het kleine grondoppervlak van Doetinchem is

veel mogelijk. In volgorde van prioriteit zijn dit: zon op dak, zon op veld (waarbij de vraag is of meer initiatieven nodig zijn), windenergie. Participatie (ook financieel) van bewoners is voor D66 van essentieel belang.

3. Sociaal domein. D66 gelooft dat er nog meer beroep kan worden gedaan op de ontwikkelmogelijkheden van mensen, en dat ondernemers daarin ook een rol hebben. Onderwijs is daarbij ook heel belangrijk. Voor D66 is het uitgangspunt dat de uitgaven in het sociaal domein binnen de rijksmiddelen blijven, zodat er ook middelen overblijven voor andere beleidsvelden (denk aan onderhoud van wegen, groen). Als er voor een bepaald onderdeel extra investeringen nodig zijn, dan staat D66 daar open voor. Kritische monitoring van de financiën in het sociaal domein blijft heel belangrijk.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

D66 kijkt positief terug op de afgelopen raadsperiode, zowel in de raad, binnen de coalitie en in het college was er een constructieve samenwerking. Bij de voorkeursvariant heeft D66 niet alleen gekeken naar inhoudelijke overeenkomsten maar ook naar de mensen, waarbij het voor D66 belangrijk is dat er een open, transparante houding is en bereidheid tot samenwerking.

De voorkeurscoalitie van D66 bestaat uit: CDA, VVD, GBD, D66, CU-SGP.

D66 ziet in deze samenstelling voor zichzelf een rol als verbinder en als hoeder van een aantal sociale thema's. D66 en CU-SGP hebben een goede samenwerking en voldoende inhoudelijke raakvlakken, zoals op het sociaal domein. Verschilpunten die bij de vorige coalitie nog aan de orde waren, zijn in afstemming opgelost. Met de fractie van GBD ervaart D66 een prettige samenwerking.

Wat D66 betreft zouden ook andere partijen in de coalitie kunnen aansluiten. Met GroenLinks heeft D66 inhoudelijk overeenkomsten, nadeel is dat GroenLinks een hele nieuwe fractie heeft. Ook voor SP en Lokaal Belang geldt dat zij een nieuwe fractie hebben.

Met de PvdA heeft D66 inhoudelijk behoorlijk veel raakvlakken, echter in de samenwerking werd D66 de afgelopen periode een aantal malen onaangenaam verrast.

D66 heeft met de PvLM een goede samenwerking. Wat D66 betreft zou het een kans zijn om te onderzoeken of met PvLM een verbinding gemaakt kan worden.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

D66 sluit geen andere partijen uit. D66 staat wel terughoudend t.o.v. Forum voor Democratie, daar voelt D66 een grote afstand.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van de SP

Aanwezig namens SP – Hans Boerwinkel en Jasper Knipping

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

De partijen zijn dichterbij elkaar gekropen qua aantal zetels. Dit biedt veel mogelijkheden voor coalitievorming. De huidige coalitie kan in ieder geval zo niet verder.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

De visie moet geen doel op zich worden. De menselijke maat moet in gaten worden gehouden. De inwoners moeten zoveel mogelijk worden betrokken. Voor vele inwoners is het niet altijd helder wat er op de planning staat. Hoe ga je ervoor zorgen dat inwoners echt iets te zeggen krijgen (inhoud) als ze ook daadwerkelijk nog iets te zeggen hebben (fase). De gemiddelde inwoner ziet de plannen pas als de eerste paal de grond in gaat. Dat moet veranderen. Niet alleen de usual suspects, maar iedereen moet geïnformeerd en betrokken worden.

Qua bouwen moet binnenstedelijk bouwen het uitgangspunt zijn, waar veel mogelijkheden zijn volgens de SP. Ook moet bouwen in de dorpen mogelijk blijven. Bedrijventerreinen kunnen nog verder gerevitaliseerd worden dan dat ze nu zijn. Als je 70.000 mensen aan het werk wil houden, zullen er hoe dan ook meer banen moeten komen. De innovatieve bedrijven moeten in de stad en regio blijven en ze moeten sterker gemaakt worden. Arbeidsmigratie is een belangrijk punt. Daarbij moet een degelijke huisvesting van migranten goed in de gaten worden gehouden, volgens de SP.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Wonen. Met speciale aandacht voor sociale huurwoningen en laag-segment-koop. 30-35 % sociale huur nu, en toch lopen de wachtlijsten op. Daar moet iets aan gebeuren.
2. Afvalbeleid. Het moet eenvoudiger en goedkoper worden voor de inwoners.
3. De markt uit de (thuis)zorg halen. Zoals in Zutphen of in Heerlen geregeld is, met de SP in de coalitie.
4. Veiligheid. Meer aandacht voor de preventieve kant. Buurtcoaches, jeugdwerkers. Wijkcentra: jongeren meer in beeld en mensen krijgen meer een thuisgevoel in hun eigen wijk. Handhaving moet niet ondersneeuwen, maar preventie vraagt meer aandacht dan tot nu toe het geval is.
5. Duurzaamheid. De grote turbines wil de SP niet, laten we vooral zoeken naar alternatieven (die er wel zijn). Er is best wel veel mogelijk om de duurzaamheidsbehoefte te realiseren, ook met alternatieven.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

De voorkeurscoalitie is CDA GBD SP VVD PvdA. Maar meer dan 19 zetels is niet nodig. Een 'overbodige' partij in de coalitie is echter niet wenselijk. De PvLM lijkt in de ogen van de SP minder enthousiast over collegedeelname, maar zou volgens de SP ook prima in een college passen (CDA, PvdA of VVD, GBD, PvLM, SP). Lokaal kan de SP het prima vinden met de VVD, zowel op inhoud als op vertrouwen. De PvdA niet per se vasthouden. FvD wordt uitgesloten totdat ze afstand hebben genomen van hun publieke uitingen, zoals over Poetin en "Overheid volksvijand nr 1". Verder moet het geen automatisme worden dat de CU-SGP altijd de wethouder Financiën levert. 2^e alternatief is CDA GBD SP VVD of PvdA CU-SGP (16 zetels). Er zijn nog diverse andere combinaties denkbaar waar de SP onderdeel van uit kan maken.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Op het windmolens-dossier staan ze recht tegenover D66 en GroenLinks. De stabiliteit van de coalitie is in de ogen van SP van belang. Ook een ervaren stabiliteit. De SP geeft aan dat dhr. Boerwinkel in het geval van collegedeelname de beoogd wethouder zal zijn.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van GroenLinks

Aanwezig namens GroenLinks (verder te noemen GL) – Monique Linger & Frans Langeveld

Dhr. Langeveld heeft op verzoek van GroenLinks Doetinchem zijn besluit om te stoppen heroverwogen en wil de wethouderspost invullen indien GL tot het college toetreedt.

Bij de start van het gesprek geeft GL aan graag een onderbouwing van de motivatie te willen geven over hun keuze voor het raadslidmaatschap. Om ook te kunnen duiden waarom de keuzes gemaakt worden zoals GL ze maakt. De informateur geeft daar de ruimte voor. Mevrouw Linger geeft aan dat de Toeslagenaffaire, het Zorgdossier en het Zumpé-dossier haar hebben gemotiveerd om zich actief voor de politiek in te zetten. Mevrouw Linger wil als burger de inwoners ook echt vertegenwoordigen. En begrijpen (en kunnen uitleggen) hoe het systeem werkt. Tot op het heden is zij daar alleen meer gemotiveerd door geworden. Ze wil niet aan de zijlijn staan, maar daadwerkelijk mee doen en meebeslissen.

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

GL is stabiel gebleven. Maar heeft 0,4% minder stemmen gekregen. De GL kiezers steunen GL dus blijikbaar. Na het gebeuren rondom het handelen van de toenmalig fractievoorzitter was de vrees dat dit stemmen zou kosten, maar dat is dankzij de inzet en inhoud van GL amper het geval gebleken. GL ziet een verschuiving van landelijke partijen naar lokale partijen, dus moet de politiek nog meer in contact blijven met de inwoners en uitleggen waarom ze de dingen doen zoals ze die doen. De kunst is om te kijken wat je wél kan doen, binnen de kaders van de nadelen voor de inwoners die last hebben van beleidskeuzes. GL wil dat inwoners aangeven dat "we zijn nooit belazerd, we zijn fair en net behandeld door de gemeente, ondanks dat we het soms niet met de keuzes eens zijn".

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

GL wil meer inbreiden en meer circulaire bouw. Mensen komen naar Doetinchem voor het groen, dus dat moet je behouden. Bijvoorbeeld door hoogbouw of het plaatsen van flexibele woningen. Eerst inbreiden en dan pas kijken naar uitbreiden indien de groei daar om vraagt. Het groeien op zich is niet hetgeen waar het GL om gaat. Men mag verwachten dat in Oost-Nederland de woningbehoefte toeneemt de komende decennia. Hoe realiseer je dat de stad en de dorpen met 15-20% toenemen, zonder dat de gemeente haar karakter prijsgeeft, zowel in natuur als sociaal.

Als de goede kleuring wordt gegeven aan het omzetten van winkels en kantoren naar wonen, dan is daar in de ogen van GL ook nog veel mogelijk (en gerealiseerd de afgelopen periode).

Uitbreiden is geen breekpunt, maar wel met de nadruk op "Liever niet". En dorpen hebben hun eigen bestaansrecht en dynamiek waarmee rekening moet worden gehouden. GL ziet dat Wehl aantrekt en Gaanderen vergrijst en dat geeft andere uitdagingen.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Groene leefomgeving
  - a. Energietransitie. Hier zijn mogelijk belemmeringen om tot een coalitie te komen: de realisatie van windparken niet helemaal stilzetten, zoals sommige lokale partijen willen. De gezondheidsrisico's moeten natuurlijk goed in beeld komen. Maar ondertussen moet wel het proces doorgang kunnen blijven vinden (met de initiatiefnemer), zonder onherroepelijke stappen te zetten.
  - b. Afvaldossier. Bron- en nascheiden. De keuze voor alleen maar nascheiden, is voor GL onlogisch. Combinatie van beide is mogelijk in de ogen van GL. Ze zien ook dat het in de praktijk nu werkt en we moeten het ook een kans geven. Zeker gezien de ruimte die Doetinchem heeft om op de meeste plaatsen huisvuilcontainers aan de weg te zetten.
  - c. Inwoners zien het als een middel om zelf invulling te geven aan de duurzaamheidsdoelen. Dat wil GL behouden en ondersteunen.
2. Armoedebestrijding. Armoede is ook een uiting van achterliggende problematiek. Dus vooral focus op preventie en eigen kracht versterken voor structurele oplossingen
3. Participatie van de burger bij besluitvorming. Participatie in buurten en wijken is lastiger geworden. Als het politiek bestuur niet uitkijkt raakt ze het contact kwijt in sommige wijken. Daar moeten we nieuwe aanpak voor bedenken.

In het Sociaal Domein is aanvankelijk bijgelegd uit de algemene middelen zodat geen inwoner van Doetinchem buiten de boot viel als deze zorg nodig had. Door middel van de keuzes in het sociaal domein en de taskforce is vooral ook gekeken hoe we 'mensen in een positie brengen' waardoor ze prima 'hun draai kunnen houden' in de samenleving. We gaan niet meer altijd voor de gehele uitbehandeling, maar voor wat nodig is om iemand in zijn kracht te kunnen houden. De zorg verder verbeteren én financieel op orde blijven met het nieuwe sturingsmodel, dat is het doel van GL. We gaan niet de zorg onthouden omdat we de middelen niet hebben. Jeugdzorg is nog wel een uitdaging, met de zware voorzieningen. Wmo gaat beter qua grip en sturing. Probeer de vraag scherper te krijgen in plaats van direct zorg in te schakelen. Dat is de houding waar GL naar toe wil, ook als sturende rol van de gemeente op dit dossier.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?
Voorkeur voor PvdA D66 SP PvLM GL met CDA (op basis van programma). Deze combinatie is er echter nooit gekomen de afgelopen 8 jaar. Dus kijkt GL naar andere mogelijkheden om toch op inhoudelijke punten tot samenwerking te komen. En die zijn de afgelopen jaren ook mogelijk gebleken. Belangrijk uitgangspunt is dan ook goed te weten waar we het niet eens over zijn en of dat belemmerend kan werken. Als je samen die route vindt, dan kan het goed werken. Niet elkaar in een coalitie-dwang op alle onderwerpen brengen, dan is iedere combinatie mogelijk. Hier hebben we samen ook van geleerd als collegepartijen: het gesprek in het college gaat het nu veel makkelijker, bijvoorbeeld bij de Oekraïense vluchtelingen. Hoe vinden we samen de balans. "Kunnen wij onze belangrijke punten realiseren", dat is leidend voor de coalitiekeuze. GL wil een aantal ingezette beleidslijnen wel doorzetten/doorgezet zien in een nieuwe coalitie.

Een flink deel van de gemeente is platteland. De ontwikkelingen in het platteland zijn wezenlijk, stikstof, droogte, wateroverlast, energieopwekking, biodiversiteit, economisch perspectief agrariërs, etc. We (als overheid) storten van alles uit en we geven inwoners/boeren geen perspectief. Dus GL snapt de onvrede wel. Een nationaal programma Landelijk gebied (lokaal, regionaal, landelijk) is daarbij van belang in de ogen van Groen Links. Ook om 1 boodschap als gezamenlijke overheden uit te stralen.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Met FvD ziet GL geen samenwerking in een college. Programmatisch niet mogelijk om met de FvD samen te werken.

8 jaar geleden hadden we strak programma met strakke afspraken. De afgelopen 4 jaar meer met een collegeprogramma gewerkt en elkaar wat meer ruimte gegeven. Dat heeft GL als plezierig en effectief ervaren. Je moet elkaar natuurlijk niet verrassen. Hoe erg is het als je het niet met elkaar eens bent op sommige dossiers? Daar heeft GL wel meerwaarde in ontdekt. Niet in een keurslijf gaan werken, daar hecht GL waarde aan. Bijvoorbeeld laatst nog het onderhoud van de wegen, daarin was coalitie verdeeld, maar geef je elkaar ruimte.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van Lokaal Belang

Aanwezig namens Lokaal Belang: Jeroen Hendriksen en Herman Giesbers

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

Een aantal partijen heeft gewonnen; de lokale partijen in zetelaantal, de PvdA en de VVD in stemmen. Het CDA is de grootste partij gebleven. De lokale partijen hebben duidelijk een plek veroverd in de Doetinchemse raad. Inhoudelijk ziet Lokaal Belang behoorlijke overlap tussen de partijen en dat biedt kansen. Lokaal Belang ziet een drive in deze raad om concrete stappen te zetten. Lokaal Belang heeft samenwerken heel nadrukkelijk in het programma staan. Lokaal Belang staat voor concrete doelen en stappen en ziet dat de kiezer dat waardeert.

Wat is uw zienswijze op de visie "Doetinchem 2036"?

Lokaal Belang is van mening dat het verstandig is om te groeien, 70.000 is een goede ambitie. Daarbij moet worden ingezet op goed wonen, aantrekkelijke voorzieningen en een uitgebreid cultuuraanbod. Doetinchem moet als centrumgemeente een magneetfunctie hebben voor jongere mensen. Zeker omdat de Achterhoek te maken heeft met vergrijzing. Ook is het van belang te zorgen voor voldoende werkgelegenheid. Als Doetinchem meer hoger opgeleiden wil aantrekken, is het belangrijk hen wat te kunnen bieden. Lokaal Belang vindt het belangrijk om te bezinnen op waar je goed in bent en van daar uit logische keuzes te maken.

Als het gaat om woningbouw vindt Lokaal Belang dat in de basis gekeken moet worden naar inbreiding. Lokaal Belang denkt dat Doetinchem er met deze groeiambitie niet aan ontkomt om ook buitenstedelijk te kijken. Er moet een goede balans zijn met duurzaamheid en groen, dat is een van de aantrekkelijke kenmerken van het wonen in de Achterhoek.

Als het gaat om werkgelegenheid en de toekomst van de industrieterreinen vindt Lokaal Belang dat er eerst naar de bestaande bedrijventerreinen gekeken moet worden. Enkele bedrijventerreinen liggen dicht tegen woonwijken aan. Als een stad groeit, is het de vraag of dat nog logisch is. Lokaal Belang wil in overleg met de bedrijven die daar gevestigd zijn, kijken naar de toekomst. Wellicht dat het logisch is om een bedrijventerrein tot woongebied te transformeren en de bedrijven wat meer aan de randen te situeren. Dat levert ook qua logistiek en duurzaamheid voordelen op. Het stationsgebied is een interessant gebied om te ontwikkelen in samenhang met het centrum. In het centrum zijn de afgelopen tijd al goede stappen gezet, Lokaal Belang ziet kansen om de integraliteit van de diverse gebieden te versterken en mooie hot spots te creëren.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. De wijken centraal en op wijk- en buurtniveau de verbinding zoeken met de bewoners. Voor Lokaal Belang zijn de wijken een bron van waaruit je thema's kunt aanpakken. Daarvoor moet veel nadrukkelijker de verbinding gelegd worden met bewoners in de wijken naast de bestaande professionele structuren vanuit zorg en welzijn. Het overleg met inwoners kan beter. Vaak is het op papier goed georganiseerd. Maar feit is dat je veel mensen in de wijken niet ziet en spreekt. Laten we die mensen inspireren en activeren. Dat kan om kleine, concrete dingen gaan. Door kleine oplossingen die door inwoners zijn bedacht, krijgt elke wijk zijn eigen kleur, en staat de gemeente de inwoners nabij.
2. Revitaliseren van de stad volgens het drie schillen model, waarbij een organisch centrum ontstaat met een schil voor dagelijkse boodschappen, een kernwinkelgebied en een schil van cultuur en andere activiteiten.
3. Wonen. Er is nu al een groot tekort aan woningen. Dat heeft de hoogste prioriteit. Ook hier weer goed doordenken van alle kansen, op wijk- en buurtniveau. Voor de jongere generaties is te weinig ruimte. Doetinchem is interessant voor gezinnen met opgroeiende kinderen die terug willen naar de Achterhoek.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

De voorkeurscoalitie van Lokaal Belang bestaat uit: CDA, PvdA, VVD en GemeenteBelangen Doetinchem of PvLM als lokale partij. Deze voorkeurscoalitie zou eventueel kunnen worden aangevuld met CU-SGP.

Wat Lokaal Belang betreft levert deze combinatie een brede coalitie op met inhoudelijke kwaliteit en een goede verdeling tussen links en rechts en is er een lokale partij vertegenwoordigd. Het CDA verdient een plek als grootste partij en PvdA en VVD omdat ze stabiel zijn gebleven.

Lokaal Belang heeft ambities maar zit in een opbouwfase na een periode van onrust. Vandaar dat Lokaal Belang voor de komende periode geen plek voor zichzelf ziet in de coalitie.

Lokaal Belang vindt het belangrijk dat er een goede stabiele club komt. Lokaal Belang wil zich constructief opstellen in de raad.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Lokaal Belang voert het gesprek met alle andere fracties in de raad.

Bij Forum voor Democratie ziet de partij dat er grote verschillen zijn op ethisch vlak. Lokaal Belang wacht af wat voor deze partij lokaal de standpunten zijn.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van CU-SGP

Aanwezig namens CU-SGP: Henk Bulten en Sanneke Pijning

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

CDA is voor derde keer op de rij de grootste gebleven, ondanks zetelverlies. Dat is best bijzonder vergeleken met de uitslagen in veel andere gemeenten. CU-SGP had een minder grote winst verwacht voor de lokale partijen in Doetinchem en had geen verlies van een zetel voor D66 verwacht. CU-SGP is stabiel gebleven met een zetel in de raad en opnieuw een hoog aantal stemmen. Daar is CU-SGP blij mee. Omdat de partijen in de nieuwe raad qua grootte dichter bij elkaar zijn gekomen, zal het enerzijds lastiger zijn een coalitie te vormen, anderzijds biedt het kansen voor het duale debat in de raad.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

Wat CU-SGP betreft gaat het om een richtaantal van 70.000 inwoners, vooral bedoeld om het voorzieningenniveau op gebied van werkgelegenheid, onderwijs, bereikbaarheid, sport en recreatie op peil te houden en er een kwaliteitsslag in te maken of uit te breiden. Het bouwen van nieuwe woningen is daarbij een belangrijk aspect, maar dit dient in samenhang opgepakt te worden met thema's als infrastructuur, klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid. Doetinchem zal daar geld en menskracht/denkkraft op in moeten zetten, zeker voor de langere termijn. Tegelijk is het ook goed om daadwerkelijk aan de slag te gaan en zichtbaarheid te creëren; zo worden er de komende jaren 1500 woningen gebouwd. CU-SGP vindt het van belang dat de ontwikkelambities gekoppeld worden aan de omgevingsvisie. Je kunt het immers maar één keer goed doen.

Wat betreft woningbouw gaat CU-SGP voor zoveel mogelijk inbreiding, zowel in de dorpen als in Doetinchem stad. Locaties aan de randen van de stad en dorpen worden daarbij ook als binnenstedelijk beschouwd. Wat CU-SGP betreft zijn er genoeg binnenstedelijke locaties, hetgeen tevens een kans biedt om rotte plekken op te lossen. Mocht er op lange termijn alsnog een tekort aan woningbouwlocaties komen, dan kan verder gekeken worden naar uitbreidingslocaties. Ook een combinatie van meer buitenstedelijk uitbreiden en binnenstedelijk groen versterken, is wat CU-SGP betreft een mogelijkheid. Vanuit de visie van rentmeesterschap wil CU-SGP het buitengebied zo zorgvuldig mogelijk beheren en benutten. In Doetinchem stad mag wat meer de hoogte in gebouwd worden. Dat past bij het stedelijke karakter. Overigens is het vanwege de dubbele vergrijzing van groot belang om te investeren in de bestaande woningvoorraad, vooral in de oudere naorlogse wijken.

Op de vraag hoe CU-SGP aankijkt tegen de ontwikkeling van bedrijventerreinen wordt aangegeven dat er wat CU-SGP betreft vooral moet worden ingezet op een intensiever gebruik van de bestaande bedrijventerreinen. Dit door te revitaliseren en tegelijk de capaciteit te vergroten. Hier zijn veel mogelijkheden, het kost echter ook veel geld.

Er komt in de Achterhoek een tekort aan arbeidskrachten, de wereld is in verandering. Mensen werken meer thuis, er is een trend om wonen en werken meer te combineren. Dat maakt andere keuzes mogelijk, bijvoorbeeld voor deelvervoer en mobiliteitshubs als het gaat om vervoer en voor veel meer flexibiliteit in de woningbouw en utiliteitsbouw. Door deze veranderingen is het goed dat er ook gekeken wordt naar de infrastructuur en de parkeernormen.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Doetinchem 2036 waaronder CU-SGP de aspecten wonen, werken en leefbaarheid verstaat. In economisch opzicht zijn er veel kansen. Zo is het aandeel vrijetijdseconomie de afgelopen jaren gegroeid van 6 naar 9%, de sector is daarmee bijna even groot als die van de bouw en de verwachting is een verdere groei naar 12%. Dat biedt kansen voor Doetinchem die nog onvoldoende worden benut. Dus de economie en Doetinchem 2036. Doetinchem 2036 gaat niet alleen over de 'harde' kant maar ook over de 'zachte' kant. CU-SGP vindt de leefbaarheid in de wijken en dorpen heel belangrijk. Eenzaamheid is daarbij een belangrijk thema. Er is potentie om op allerlei niveaus koppelingen te maken, bijvoorbeeld tussen de initiatieven van professionele organisaties, vrijwillige clubs, kerken en andere partijen. Wat CU-SGP betreft is het van belang om goede gemeenschappen te vormen, vooral op wijkniveau. Meer aandacht voor een wijkgerichte aanpak dus in de komende bestuursperiode.
2. Energietransitie en verduurzaming. Ook hier is het belangrijk om te gaan kiezen. Circulaire economie staat in de startblokken. Hier kunnen meters gemaakt worden door er menskracht en middelen op in te zetten. Voor de grootschalige energieopwekking geldt dat

ook. Voor het thema wind is het logisch wat meer een pas op de plaats maken en te wachten op de richtlijnen vanuit het rijk. Overigens is het wat CU-SGP betreft goed om nog eens te kijken naar wat zinvol is als het gaat om windenergie; misschien is het wel beter om grootschalige oplossingen te zoeken op zee en in deze omgeving te kijken naar kleinschaliger oplossingen, zoals een postcode roos voor zonnepanelen of kleine windmolens op erven en eventueel in buurtschappen. Ondertussen kunnen de initiatieven op het gebied van zonne-energie tot uitvoering worden gebracht. CU-SGP ziet ook dat de regels hier enorm knellen. Er liggen soms ongebruikte zonnepanelen op bedrijfsdaken, die niet door een nabijgelegen bedrijf gebruikt mogen worden. CU-SGP is voorstander van een pilot met thuisbatterijen en andere vormen van energiebuffering, ook voor bedrijven.

3. Solide financieel beleid. Durf te investeren en zorg dat er in de toekomst meer inkomsten komen. Zonder voldoende geld voor investeren en cofinanciering is realisatie heel moeilijk.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

De voorkeurscoalitie is wat CU-SGP betreft: CDA, VVD, D66, GBD en CU-SGP.

Deze coalitie doet recht aan de verkiezingsuitslag, kan een consistent en solide beleid voeren en boogt zowel op ervaring als op vernieuwing. CU-SGP realiseert zich dat deze coalitie een krappe meerderheid heeft. Dit zal leiden tot wat meer scherpheid in de raad.

CU-SGP heeft een voorkeur voor GemeenteBelangen in de coalitie omdat deze partij zich constructief en consistent opstelt. CU-SGP ziet PvLM als een echte oppositiepartij, die de komende tijd vooral zal bouwen aan de eigen fractie. De PvdA heeft een ander beeld op het sociaal domein dan CU-SGP. Het verschil van inzicht betreft met name de hoeveelheid geld die in het sociaal domein moet worden gestopt. Meer geld is niet altijd beter wat betreft CU-SGP, het is vaak juist een verkeerde prikkel.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Met Lokaal Belang en met Forum voor Democratie ziet CU-SGP geen kansen voor een coalitie, omdat dit nieuwe onervaren fracties zijn. Ook heeft CU-SGP nog onvoldoende beeld waar deze partijen voor staan. Dat zal helder moeten worden in de komende raadsperiode.

Gespreksverslag informateur Jaco Geurts met de raadsfractie van Forum voor Democratie

Aanwezig namens FVD – Lambert van Meijeren & Nikola Kostelac

Hoe duidt u de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Doetinchem?

Een overwinning voor lokaal. De oude coalitie gaat van 19 naar 15 zetels. Het FVD ziet het als een stap naar de lokale politiek. Daarnaast ziet het FVD dat er maar weinig mensen hebben gestemd en het systeem ook niet goed genoeg snappen. Mensen hebben niet kunnen stemmen, of wisten niet wanneer er gestemd kon worden. De verkiezingen leven niet en dat is wel heel jammer.

Wat is uw zienswijze op de visie 'Doetinchem 2036'?

Deze visie is te ambitieus en onrealistisch. Waarom moet Doetinchem twee keer zo hard groeien als de rest van Nederland? Het gaat ten koste van de kleine kernen. Het FVD is wel enthousiast over de ambities over aanplant van groen. De goede wil is er zeker wel.

Het FVD wil alle niet-binnenstad-gebonden bedrijven zo veel mogelijk naar buiten de bebouwde kom verplaatsen om zo ook ruimte te creëren voor nieuwe woningen in de stad. Inbreiding voor uitbreiding, geen landbouwgrond voor nieuwbouw.

Het FVD heeft niet het idee dat de gemiddelde Doetinchemmers zitten te wachten op meer cultuur. Dat past meer in steden zoals Nijmegen of Wageningen. Hier leeft dat minder. Meer cultuur is momenteel geen hoofdprioriteit. Zorg er eerst maar eens voor dat het basis ABC voor de gemiddelde Doetinchemmers goed ingevuld wordt.

Door de nieuwbouw van zowel het ziekenhuis als de Van der Valk zal er ook een werkgelegenheidseffect optreden. Nieuwbouw is de motor van de economie, de bouw zelf, het inrichten ervan, de tuin voor elkaar maken, doorstroom vanuit bestaande bouw, daar wordt ook weer opnieuw ingericht etc.

Het FVD is geen helderziende, de omstandigheden kunnen zo weer veranderen, leert het verleden. Bijvoorbeeld de prognoses van de leerlingenaantallen voor het voortgezet onderwijs vanuit het verleden. Dus is over de visie verder niet veel te zeggen op dit moment.

Over welke ambities/uitgangspunten/speerpunten/doelen wilt u heldere afspraken maken voor de raadsperiode 2022-2026? Waar zitten volgens u programmatische overeenkomsten en verschillen?

1. Sterke lokale democratie. Het referendum wil het FVD meer benutten dan tot nu toe het geval is geweest. De burger voelt zich te weinig gehoord. (bv zaken als windturbines, afvalscheiding, van het gas af, wel of geen Noordtak etc.)
2. Huizen bouwen in de lokale traditie, dus niet te veel stapelen. Binnenstedelijk wonen. Gewoon lekker wonen. Met maximaal 30% sociale huur.
3. Boeren moeten hun werk kunnen doen. FVD behartigt hun belangen graag. Zonder hinder van niet relevante voorwaarden. Om zo ook de identiteit van Doetinchem te behouden.
4. QR-samenleving, daar zal het FvD ook lokaal niet aan meewerken. FVD wil de gemeente nooit laten handhaven op Corona beleid. Ondernemers zelf de ruimte geven hoe ze hier mee om willen gaan.
5. Zorg voor jongeren en ouderen. Er gaat te veel geld naar overbodige klimaatprojecten dat veel nuttiger aan projecten voor jeugd- en ouderenzorg besteed kan worden.

Welke partijen zijn, wat u betreft, de meest kansrijke combinatie om een coalitie te vormen?

D66 en GL staan ver van het FvD af. Daar ziet ze dus geen samenwerking. De voorkeurscoalitie is CDA VVD CU/SGP en drie lokale partijen. 16 zetels. Met het FVD erbij zal het veel weerstand oproepen, gezien de reacties in de Raad laatst. Er wordt geheel onterecht een bepaalde hetze gepleegd tegen het FVD. Dat is zo jammer, want het FVD heeft het beste voor met Doetinchem. Het FVD is niet racistisch, niet crimineel, niet nazistisch.

Zijn er wat u betreft inhoudelijke of anderszins belemmeringen voor samenwerking met andere fracties?

Geen belemmeringen wat het FVD betreft.